

קונם יין פרק שמיני נדרים

פז א מיי פיי מהלי
 נדרים הלי ד סמג
 לאוין רמב טו"ש יו"ד סי'
 רכ סעי' ו:
פז ב מיי שס הלי':
 יו ג מיי פיי מהלי
 שמיטה ויובל הלי':

פירוש הרא"ש

[illegible]

שָׁמַר * פִּשְׁטָא דְהַשְׁנָה עַד רֹאשׁ הַשְׁנָה מִשְׁמַע: וְשָׁמַע מִיָּה שֶׁנֶּה
בַּשָּׁנָה. דְּלִי דִינָה כְּשֶׁנָּה אַחַת לֹא מִתְּסַר עֲצוּרָה אֲלֵל בְּשִׁנִּים עֶשֶׂר
חֲדָשׁ כְּרוּז שָׁנִים: מִסּוּ דְמִימָא הֵלֵךְ אַחֲרֵי רוּז שָׁנִים. לְדִית זֶהָן
עֲבוּר וַיִּמָּא דֹאע"ג דְּאִמֵּר הַשְׁנָה לֹא לִיתְסַר אֲלֵל כְּרוּז שָׁנִים קִמְ"ל:
וּלְעֵינֵן הַלְבָּה כִּיּוֹן דְּבַעֲיִין לֹא
אִפְשִׁיטָא נִקְטִיין לְחֻמּוֹרָא דִּיּוֹס כִּיּוֹס
אֶחָד דְּמִי וְאִסּוּר מִנְעָה לְעַת:
אִיבְעִיָא לְסוּ אִמֵּר קוֹנֵס יוֹן שְׁאִי
טוּעַס יוֹזֵל מֵאִי. לֹא דְקִאִמֵּר כְּהִדִּין
לִישְׁנָה הַבָּא כִּיּוֹן דְּלֵא אִפְשִׁיטָא עֲבִיין
דְּלַעֲיֵל כִּי אִמֵּר יוֹזֵל כִּיּוֹזֵל אֶחָד דִּינָה
וְלֹא שִׁיךְ לְמַבְעִיָא אִי שְׁנָה חֲמִשִּׁים
כְּלִפְנֵי חֲמִשִּׁים יוֹזֵל כְּלֵאחֲרֵי חֲמִשִּׁים
אֲלֵל הַבָּא בְּאִמֵּר יוֹזֵל זֶה עֲסָקִיין
וְלֹא דִק בְּלִישְׁנֵיהּ מִשּׁוֹס דְּעִיקֵר עֲבִיין
לִיתָא אֲלֵל אִי שְׁנָה חֲמִשִּׁים כְּלִפְנֵי
חֲמִשִּׁים שְׁאִינָה כְּלָל לְחִשְׁבוֹן יוֹזֵל הַבָּא
שְׁאִין עוֹשִׂין שְׁמִיטָה עַד חֲמִשִּׁים וְשֹׁבַע
הֵילֵכֵךְ נִזְדַּר דְּקִאִי בְּחֻמְנָע יוֹזֵל וְאִמֵּר
יוֹזֵל זֶה מִתְּסַר זֶה אִל כְּלֵאחֲרֵי
חֲמִשִּׁים שְׁמִיטָה שְׁנָה עוֹלָה לְחִשְׁבוֹן
שְׁמִיטָה שְׁלֵאחֲרֵי חֲמִשִּׁים וְנִזְדַּר מוֹתֵר
זֶה שְׁאִין שְׁנָה חֲמִשִּׁים מִכְּלָל יוֹזֵל
שְׁעִזֵּר: וְלֹא שְׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת.
שְׁאִין שְׁנָה חֲמִשִּׁים נִמְנִית לְעֵינֵן
שְׁמִיטָה עַד שְׁתַּהֲא נִמְנִית בְּשָׁנָה
חֲמִשִּׁים שֶׁל יוֹזֵל שְׁעִזֵּר וְלִשְׁנָה אַחַת
שֶׁל שְׁמִיטָה שְׁאֲחֵר אִתּוֹ יוֹזֵל:
הִי הוּא אִמֵּר שֶׁ שָׁנִים טוֹעֵר וְכו'.

דמשמע לעלוס קודם איסור שביעית מותר נזרוע שש שנים
ולדברציק בשמיטה שלאחר היובל אינו מותר אלא חמש שנים שהרי
היובל אסור בזריעה וכשיגיעו שש שנים תהא שנה ששית שנת
השמיטה: **דבריבס.** דקצירא לכו דקרא כבולוה שנים משמע
הרי הוא אומר ועסת התצואה לשלש השנים ועל כרחין ליכא
לאוקמיה בשמיטה של שנת מ"ט שהרי זרע של מ"ח צריך שיספיק
מ"ח ומ"ט וי' וי"א עד הקציר של י"א אלא איכא לאוקמיה בשאר
שני שבוע שאינו סמוך ליובל מלפניו ובז"ה הא' גונא סגי בשלש שנים
שהרע על ששית יספיק לשלש ונביעית ולשמיטה עד הקציר:
דיני נמי. הא' קרא דשש שנים תזרע דקא מקשיתו לי מיניה איכא
לאוקמה בשאר שני שבוע שאינו סמוך ליובל מאחריו: **ביתנ'** (ד' עד
הפסח אסור עד שיגיע. דלשון בני אדם משמע עד ולא עד בכלל:
עד שיהא אסור עד ש"א. דמשמע עד שיהא כולו: עד פני
הפסח ר' מאיר אומר אסור עד שיגיע. דקצירא ליה לרבי מאיר
האסור פסח קאמר לא אמרינן דלא מחית איניש נפשיה כספיקא דיוס
שאין פסח קאמר: רבי יוסי אומר עד ש"א. דקצירא ליה למחית איניש
עד שיגיע. כלומר אפילו אמר עד שיהא וכדקנייט טעמא: **זה הכלל**
זו תורה שבעה ימים כי אמר עד שיהא אסור עד ש"א דכיון דידע
ר' שאין להם זמן קבוע שיהו נמשכין אותו זמן ולא יותר אפי' אמר
ואין לו קצבה: **גמ'** למימרא (מא') דר' מאיר סבר לא מעייל איניש
ז' גדולה וקטנה לכל כת וכת: כוון אסורות. דאיכא לספוקי דילמא
והסורות. דלא מחית איניש נפשיה לספיקא וכי קאמר גדולה אמרינן
בניחומא: ולענין הלכה כיון דמפרעין להו וקיימאן [אסדהין ס:] דר"מ
עד שיגיע והע"ג דכפ' האומר דקדושין רמין נמי הני מתני' אהדדי
ה לספיקא פליגי אלא בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח

אִילִימָא דְקִדְסִי. דְּלֹאמַר הַשָּׁנָה לְמָה לִי לְמִימַר פְּשִׁיטָא כִּיּוֹן דְּלֹאמַר הַשָּׁנָה מִשְׁמַע ^(א) הַשָּׁנָה וְזוֹ קָאמַר וְעִיבּוּרָה נִמְי כְּכָלֵל הוּי: וְלֹא אִיטְ בְּצִוּרָה עִיבּוּר. וְלֹא לִיתְסַר בְּעִיבּוּרָה קָא מִשְׁמַע לָן: הִיּה עוֹמֵד בְּצִשְׁנָה שֶׁל יוֹצֵל וְהִיּה אֹמֵר קוֹנֵס יִין שְׂאִינִי עוֹטֵס יוֹצֵל מֵהוּ: שְׁנָת ^(א) חֲמִשִּׁים כְּלַפְנֵי חֲמִשִּׁים. וּמוֹתָר ^(א) נִמְי בְּשִׁנְת חֲמִשִּׁים דְּלֹאִיּוּ לֹא קִיאָסַר עֵילוּיָה אֲלֵלָא לְאַחַר חֲמִשִּׁים אִו בְּצִשְׁנָת חֲמִשִּׁים נִמְי אֲסוֹר דְּבִשְׁנָת חֲמִשִּׁים מִתְחִיל יוֹצֵל הַבָּל: וְאִי אֲסֵה מוֹנָה שְׁנַת חֲמִשִּׁים וְאַחַת ^(א). שְׁלָא שְׁמִיטָה בְּשִׁנְתָּהּ לִמְנוּת ז' שָׁנִים שֶׁל שְׁמִיטָה אֲבִיבָה צִשְׁנָת הַיּוֹצֵל עֲלֵמָה שְׁלָא תֵּהֵא מוֹנָה בְּשִׁנְתָּהּ לִשְׁנַת ג' וְלִשְׁנָה אֲבִיבָה אֲחֵרָיָה שְׁנַת ג' אִי שְׁנִיָּה אֲלֵלָא לִשְׁנַת חֲמִשִּׁים וְאַחַת תֵּהֵא מוֹנָה אַחַת וְשְׁנַת ג' עֲלֵמָה נִמְנִית לִיּוֹצֵל שְׁעֵבַר שְׁאִין עוֹלָה לִמְנִין שְׁבוּעָה הַבָּל כְּדִאֲמַרְיִין: יוֹצֵל עוֹלָה לִמְנִין שְׁבוּעָה. דְּשִׁנְת חֲמִשִּׁים עוֹלָה לִכְאָן וּלְכָאָן: אֲמַרוּ לוֹ וכו'. אֲסֵס כֵּן שְׁשִׁנְת יוֹצֵל עוֹלָה לִמְנִין שְׁבוּעָה אֲחֵרָיָה אֲלֵלָא חֲמִשָּׁה בְּצִשְׁוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁל יוֹצֵל שְׁהִנֵּה שְׂהִיא רֵאשׁוֹנָה שְׁלֵמָה יוֹצֵל אֲסוֹר לְזֹרֻעָה וְהַשְׁבִּיעִית נִמְי אֲסוֹרָה שְׂהִיא שְׁמִיטָה וְאִינָה אֲלֵלָא חֲמִשָּׁה לְזֹרִיעָה: אֲמַר לֶפֶס לְדִבְרִים ^(א) הִרִי הוּא אֹמֵר וְעַשֵּׂס אֵם הַסְּבֹאָה לְשֵׁלֶשׁ שָׁנִים. סָהֵר שְׂהִית וְשִׁנָּה וְשְׁבִיעִית וְשְׁמִינִית עַד קִיָּרְתָּה וְאִי [נִמְי] אֲמַרְתָּ ^(א) אִין יוֹצֵל עוֹלָה לִמְנִין

שְׁבוּעַת הַיָּר כְּאֵן אֲרֻבֶּעַ שָׁנִים שְׁרִיכָה לַעֲשׂוֹת לְאַרְבַּע שָׁנִים רִיבֵד שָׁנָה מִמֶּה הָיָה שָׁמַיָּה וְתִבְרָאָה שֶׁלֹּה נִרְיָה לַשָּׁמַיָּה עֲמָהּ וְלַשָּׁנָה אֲרֻבֶּעִים וְתִשַּׁע שָׁהִיא שְׁמִיטָה וְלַשָּׁנָה חֲמִשִּׁים שְׁהוּא יוֹבֵל וְלַשָּׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת עַד הַקָּצִיר הָרִי אֲרֻבֶּעַ שָׁנִים. וְהֵאָּז פִּירִיכָה לְדַבְּרִי הַכֹּל הָיָה לְדַבְּרִי יִשְׂרָאֵל נָמִי אִיכָּה לְמִפְתָּךְ דֹּאעִיג דֹּאמֶר יוֹבֵל עוֹלָה לְמִנִּין מִכָּל מִקּוֹם אֲסֻקִּיר הוּא בּוֹרִיעָה וְהוּא נָמִי אֲרֻבֶּעַ שָׁנִים: אֱלֹהִי. לְדַבְּרִי כֹּה לִיכָּה לְחֹקֶר מִהֵאָּז קִרָּה אֱלֹהִי בְּשָׂאֵר שָׁנִי שְׁבוּעַת בְּשֵׁשׁ חֲמִשִּׁים וְלֹה בְּשִׁמְעִיטָה שְׁבִיעִית שֶׁל יוֹבֵל וְלֹה קִשִּׁי כָּלֹל לֹה לְיָדִי וְלֹה לְרִבְרָן לְיָדִי נָמִי דִּפְרַכְתָּ לִּי שֶׁ שָׁנִים מוֹקִמִין לִיָּה לְקָרָה בְּשָׂאֵר שָׁנִי שְׁבוּעַת בְּשָׂאֵר שְׁמִיטִין וְלֹה בְּשִׁמְעִיטָה רֶאשׁוֹנָה הַסְּמוּכָה לְיוֹבֵל: בְּרַבֵּנִי אֲמָר קוֹנֵם יוֹן שְׁאִינִי טוֹעֵם עַד הַפֶּסַח אֲסוּר עַד שִׁיגִיעַ. לְדַבְּרִי הַכֹּל: עַד שִׁיָּהָ אֲסוּר עַד שִׁיָּא. דִּמְשַׁמֵּה דֹאמֶר עַד שִׁיָּא כֹל הַפֶּסַח: עַד פְּנֵי פֶסַח. מְשַׁמֵּה עַד שִׁיגִיעַ וּמְשַׁמֵּה עַד שִׁיָּא: עַד שִׁיגִיעַ. דִּקְסָבֶר לֹה מַעֲיִל אִינִים נִפְשִׁיהָ לִסְפִּיָּה

לדנהיה דליכאל למימר דעד פני עד רגע אחד שלפני סוף יום האחרון שני ושלישי ושאר ימי הפסח וכי קאמר עד פני הפסח לפני יום נפשיה לפסיקא: ^א עד הקציר עד הצביר עד המסיק אינו אסור אלא לכל שזמנו קבוע. כלומר שיש להמשתכו זמן קבוע כגון פסח שקבועה זמנו המשך איסורו אסור עצמו בו וכל שאין זמנו קבוע כגון קציר וכו' עד שיהא אינו אסור אלא עד שיגיע שאין אדם אסור עצמו בזמן נפשיה לפסיקא וכו'. כדפרשין במתניתין: ^ב שפי כתיבנו. משתי נשפיה גדולה שבת שניה קאמר. אלמא מחית איניש נפשיה לפסיקא: ופוגע בדולאי גדולה שבגדולות קאמר. מוחלפם השיע. כאן החליפו שיעין: ואפסגו דרורי' ימי הלכה כרבי יוסף נקטין בצאור עד פני הפסח שיעין אסור אלא ומסמך התם (ספ"ד) לעולם לא תיפוך דבמתני' לאו במעיל איניש נפש

(א) ר"ה ט. ערכין יב: לג.
(ב) [לעיל יט.], ג שייך
למחנ"י דלעיל, ד שייך
למחנ"י דלעיל, ה [סוף פ'
המשה שייך לע"ב],
(ו) [מכאן שייך לע"ב],
(ז) בק"נ פ"ח אות י"ד הגיה
ד"ל אב,

תורה אור השלם

1. וְקִדְשֶׁם אֶת שְׁנֵת
הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וְקִרְאתֶם
רִדּוֹר בְּאֶרֶץ לְכָל יִשְׂרָאֵל
יֹבֵל הוּא תִּהְיֶה לָּהֶם
וּשְׁבָתָם אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ
וְאִישׁ אֶל מִשְׁפָּחוֹ
תִּשָּׁבֵב: וְקִרָא שָׁנָה י
2. שְׁנֵי שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמְךָ
וְאֶסַּפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ:
וְקִרָא כֵּן
3. רְצוּיָתָ אֶת בְּרִיתִי
לָכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית
וְעָשִׂיתָ אֵת הַתְּבוּאָה
לְשֵׁל שְׁעִים:
וְקִרָא כֵּן כֹּא

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה אלימא וכו'
משמע דהשנה וז'
(ב) ד"ה שנת חמשים וכו'
ומותר בשנת כ"ל ותיבת
נמי נמחק: (ג) ד"ה ואי
אתה מונה שנת חמשים
ואחת. כ"ב עיין מה שפי'
רש"י בראש השנה דף ק'
(ד) ד"ה אמר להם וכו' ואי
נמי אמרת יוכל איננו עולה
למנין שבוע כ"ז:

גליון הש"ס

גמ' דר"מ סבר לא מעייל.
עיין לעיל דף יח ע"ב:
בהר"ן ד"ה אסור בת.
פשיטא דהשנה. ע' רד"ק
ירמיה כח יז:

תוספות

הלך אחר רוב שנים.
ולא אית כחו עיניו
וכשנדר בשבט ונאסר צדקו
העיניו ויהי מותר חסדו
אחד לפני ראש שנת קמ"ל
דכילה עד סופה נקראת
שנה: יין שאני ברוקע
יבול. ה"ה דמתי למינני
ז' אחר היובל ומייר
[שעורן] חבולת היובל
בשנה ומיתפא עד סוף
היובל ומיתפא כשהגיע
שנת היובל לפני חמשים
ומיתפא כל שאר שנים
זו נמי לפי' שנה דפרשית
במתני' עומד בשנת יובל
עממו מינני ליה אם נאסר
הדא לפני חמשים ואל
נתפאו כלפני אלף במינניו

ר' יהודה ורבנן דמינא שנת תשס"ו ואי אתה מונה שנת תשס"ו ואתה מכאן שאין שנת תשס"ו נמנית בגזון שמעיה שאם היה נמנה ח"כ היא אחת למנין שמעיה ח"כ לת"ק שנת תשס"ו בשמיעה ור' יהודה בלחור תשס"ו: [ואין באין אלא חמש. גזון בשבוע ראשון שסמך ליוזבא אחרי בשבעה ה' שנים עם שנת היובל יהיה שמעיה ויוזבא אסור בזריעה ומשמע לכו דקרא יציעה הסמוכה ויוזבא: דרברייבם. ששנים נצטווים להעמיד המקרא אף בשמיעה הסמוכה ויוזבא הרי אמר ושמעיה אשם אשם התבואה לשלם השנים ומיירי בכל שמעיה ושמעיה ששנה ששית מספקת אחר קצרי הכול: ארבעה ששנים הסמוכה ויוזבא לפניה בשבעים שנים אסורין בזריעה ועוד: ששנים ויוזבא ושמעיה ששית הרי תאן ארבעה: אלא ב' ולא בכל שמיעות איירי כלומר מה משקליו י' מקרא דשש שנים צורק לאקומי בשערי עז שבע ששנאמתי ועוד: לתמורה [דכרי מלכר ב'] נדרשיתם תשעית: